

מה המחיר שלכם?

ומה גרוע יותר מפרסום מפולח

היפרקפיטליסטית, והבשורה הזו, גאוות המתווכים, היא שיטת התמחור.

אתר Airbnb הוא דוגמה מצוינת: כמו באתרי השיתוף האחרים, גם הוא מביא היצע עצום ומיי דע גלוי, שמובילים למחירים נמוכים יותר. כלכלה קלאסית. אפילו אם מתנגדי השוק הזה צודקים בת-לונתם כי היעדר רגולציה ומיסוי מקלים את הורדת המחירים, העובדה שהקונה כבר אינו בקצה שרשרת הערך היא כשלעצמה הישג.

אלא שבכל זאת ישנה אי-סימטריה שפועלת לרעת הצרכנים: המחירים ב-Airbnb ודומיו לא נקבעים רק בידי בעלי הנכסים, אלא יכולים להשתנות בכל שנייה, בזכות אלגוריתמים לתמחור דינמי – תוכ-נות שמנצלות בזמן אמת ביקושים גבוהים ושינויים מהירים, כדי לתת את המחיר הטוב ביותר למוכר.

הרעיון אינו חדש. כבר ב-1999 נרעש העולם כשקוקה קולה הודיעה כי תבחן מכונות שתייה עם תמחור דינמי, שיעלו מחירים עם העלייה בעומס החום. לפי קו מחשבה זה, אפשר להוסיף למוניות "תעריף גשם" ולהעלות את מחירי הירקות בסופר-מרקט בשעות השיא של הקניות. אבל המקרה של Airbnb מעניין עוד יותר: בדירות אין אחריות. אף חדר פרטי אינו דומה למשנה. אך אלגוריתם המ-חירים באתר מעדכן את מחירי הנכסים המוצעים כל יום, כל היום, לפי סדרת משתנים, החל בתכונות הנכס, בהמלצות עליו באתר ובמצב המחירים בסבי-בתו, וכלה בתנועת הגולשים באתר.

מערכת התמחור הזאת מבוססת על למידת מכונה. אנשי Airbnb חשפו רבים מסודר-תיה בשיחה עם מגוון ההייטק המקצועי "ספקטרום" (קישור לכתבה המרתקת: <http://bit.ly/airbnb-pricing>), וגם שחררו לרשות הציבור גרסה פתוחה וחינמית של המערכת (<http://bit.ly/aero-solve>). כדאי להתוודע לכללים ולאתיקה החדשה של עולם המחירים, שבו מחירים שמשתנים לנגד עינינו ייהפכו לחזון נפרץ יותר ויותר. אני מחכה לתוכנה שתמחר את מלפפוני "דק היום" בשוק.

פרופ' רפאלי הוא ראש המרכז לחקר האינטרנט באוניברסיטת חיפה sheizaf.rafaeli.net

המכונות עוקבות אחרינו. אני לא מתכוון לתוכנות ריגול של ה-NSA או לרובו-טי פרסום שלומדים איזה באנר להציג למי ומתי. למעקב של המכונות אחרינו יש תכלית אחרת: תמחור. מתברר שהעקבות שאנחנו משאירים ברשת עוזרים גם להוציא מאיתנו יותר. כל אחד לפי יכולתו.

בשנה החולפת נרשמו בישראל יותר מ-100 אלף לינות של תיירים בבתים פרטיים במקום במ-לונות. הלינות הוסדרו ב-Airbnb, אתר שחולל מה-פכה בענף התיירות ומציע, נכון לכתיבת שורות-אלה, כ-2 מיליון נכסים להשכרה לטווח קצר בר-בבות ערים בעולם.

ביולי הודיעה חברת Airbnb כי היא מצפה לה-כנסות של יותר מ-850 מיליון דולר עד סוף השנה. שוויה מוערך כיום בכ-24 מיליארד דולר. הצמיחה מסחררת והמוטג נהפך ברחבי העולם לכן בית (או שמא בן מלון?).

את Airbnb אוהבים לשייך ל"כלכלת השיתוף" החדשה, שבה גולשים נעזרים באתרים ייעודיים כדי להשכיר זה לזה מכוניות (באתרים כגון ZipCar), אופניים (Do Liquid), וגם אוכל, כלי עבודה, שי-רותי שמרטפות, רוחב פס וכל מה שהדעת סובלת. אולם תעשיית ה"שיתוף" אינה באמת תעשייה והיא גם לא ממש שיתופית. למעשה אלה שוקי שי-רותים, שמקיימיהם הם גם המתווכים וגם גוזרי הקופון. עם זאת, יש בשורה שהאתרים האלה כן מביאים. היא לא שיתופית או סוציאליסטית, אלא דווקא

דן אריאלי

מומחה להחלטות חשובות

איך לשכנע חברה לעשות ניתוח להסרת משקפיים?

פרופסור יקר, חברה שלי אומרת כל הזמן שהיא רוצה לעשות ניתוח לייזר להסרת משקפיים, אבל לא עשתה אף צעד בנידון. לי לקח שנתיים לעבור ניתוח כזה בעצמי, כולל הסיידורים. איך אני יכול להניע אותה לפעול, ומהר יותר ממני? **פיל**

פיל היקר,

יש הרבה שיטות להניע אנשים לפעולה. אני יכול להציע כמה מהן, אבל יש תמריץ אחד שנראה לי מתאים במיוחד כאן.

אתה יכול להציע להכרתך לשלם מח-צית מעלות הניתוח, אבל כרי שההצעה תעזור לזרז את התהליך, עליך לציין שהיא תקפה רק אם היא תעבור את הניתוח בתוך חודשיים. אם אתה רוצה להוסיף לפיתוי גם לחץ חברתי, אתה יכול לבקש מכמה מחבריה לתרום גם הם מכספם, וכמוך, יהיה עליהם להתנות את התרומה באותה מגבלת זמן.

התמריץ הזה אמור להיות יעיל, ואם הוא אכן יעבור, יהיה עליך לצפות שמתישו בעתיד היא תציע לך תמריצים משלה כדי להניע אותך לעשות דברים מסוימים שמי-תשיבים עם התוכניות שלה. כשזה יקרה, נסה לקבל את ההצעות שלה באותו מאור פנים שבו היא קיבלה את שלך, כדי שת-שמרו את מערכת היחסים ביניכם מרגשת ופרודוקטיבית.

איך למדתי לאהוב טעם מר?

כילדה שנאתי כרוב ניצנים, והיום אני מתה על זה. האם הטעם שלי התבגר? האם שתיית יין העניקה לי את היכולת ליהנות מטעמים מרירים? או שאולי כרוב זה לא מה שהיה פעם? **מייגן**

התשובה לא כוללת אף אחת מהאפשרויות שהעלית. לא מוזמן השפים גילו מחדש את הקסם הטמון בשמן איכותי ובטיגון עמוק. אם הייתי צריך לנחש, הייתי אומר שרוב הסי-כויים הם שהאהבה המסתורית שלך לכרוב ניצנים קשורה לאהבה המאור לא מסתורית שלך ושל רבים אחרים לאוכל מטוגן, ובעיקר לאוכל מטוגן שמוסווה כירקות בריאים.

פרופ' אריאלי הוא חוקר כלכלה התנהגותית ומחבר רבייהמכר "לא רציונלי אבל לא נורא" והאמת על באמת". שאלות לדן אריאלי: askdan@calcalist.co.il

מה הלאה

אחי רז

סאונד: הקול בראש

בעוד מותגי האודיו מתחרים על איכות הסאונד והעיצוב, Batband לוקח צעד קדימה. או פנימה. האוזניות האלה משגרות את הצליל לגולגולת ומשם לאוזן הפנימית, ומוחירות את האוזניים ה"רגילות" פניויות. גם העיצוב עתידיני משהו. 95 דולר בקיקסטארטר.

<http://bit.ly/BATBAND>

2 דוקו: הכל נגמר בסוף

סיפור עלייתה ונפילתה של רשת חנויות התקליטים טאוור רקורדס כרוך באופן הדוק בסיפורה של תעשיית המוזיקה כולה. סרט תיעודי חדש בשם ההולם All Thing Must Pass פורש את ההיסטוריה של המגה-רשת ששינתה את פני הביזנס, אבל לא הצליחה לשרוד את השינויים הדרמטיים בהרגלי הצריכה, ופשטה רגל. חכו לו באוקטובר.

bit.ly/ToweRecords

ט.א.א.א.א.א.

למה יש ג'יט-לג רק כשחוזרים?

מניסיוני, כשטסים לארצות הברית (כלומר מערבה) הג'יט-לג מעייף אך נסבל. בחזרה ארצה (טיסה מזרחה) הייעפת מועכת אותך כמו מכבש שני טון. בטיסות לאוסטרליה ובחזרה התסמינים הפוכים. יש לי איזה הסבר שהמצאתי בעצמי... האם זה קשור לכיוון הטיסה?

איור: עיר מנדל

יאיר היקה

חבל שלא צירפת את ההסבר שהמצאת בעצמך, אולי היית חוסך לי עבודה. בכל אופן, האבחנה שלך מדויקת. הג'יט-לג (שזכה בלשון הקודש לתרגום החינני רעיונית אך המסורבל לה-גייה: "יעפת") בפירוש פחות נורא כשטסים מערבה.

הסיבה די פשוטה. כשאתה טס מערבה אתה מדביק את השמש. מבחינתך היא שוקעת מאוחר יותר, וכדי להתאים את עצמך אליה אתה צריך להישאר עד יותר מאוחר. וזה בסדר, כי למחרת בבוקר אתה יכול לצרף לישון עד שעה יותר מאוחרת. כשאתה טס מזרחה, לעומת זאת, אתה מתקדם לעבר השמש. מבחינתך היא שוקעת מוקדם יותר, ולכן כדי להסתגל עליך להירדם מוקדם יותר ואז להתעורר מוקדם יותר. ומתברר, באופן לא מפתיע, שקל יותר להחזיק מעמד מעבר לשעת השינה הרגילה שלך מאשר להירדם לפניה, כשאתה עייף עדיין. ויותר קשה להתעורר מוקדם בבוקר, כשאתה עייף עייף, מאשר להתמרח במיטה ולהמשיך לישון קצת יותר ממה שהגוף דורש. זה לא רק עניין פסיכולוגי. בתוך הגוף שלך יש שעות - כמה שעות, אפילו - והם אלה שאומרים

אם אתה נוחת באזור שבו השעה מאוחרת ב-10 שעות מאשר בישראל, מוטב לך לא ללכת לישון מוקדם אלא להעמיד פנים שהשעות הן 14 שעות אחורה, למשך את העייפות, ולחכות שהגוף

משלים ביכולת הסתגלות. הגוף מכייל את השעות ומתאים אותן לסביבה בהתאם למידע חיצוני. הוא מסתמך בעיקר על כמות האור שנקלטת בעיניים (לכן בכל מלון שמכבד את עצמו אפשר להחשיך את החדר ביסודיות), אך גם גורמים כמו טמפרטורה, רעב וצמא משפיעים על המחוגים. זו הסיבה לך שכעבור כמה ימים אנו מתרגלים והג'יט-לג חולף. ומנגנוני הכיול האלה יעילים יותר בעיכוב השעות מאשר בהאצתן: בכל יממה הגוף שלך יכול להסיט את השעות בערך שעתיים אחורה, אבל רק כשעה וחצי קדימה.

בשורה התחתונה, אם אתה טס להיסט של עשר שעות קדימה, מוטב לך להעמיד פנים שמדובר בהיסט של 14 שעות אחורה ולעכב את השעות שלך עד שהוא יסתגל. והכי קל, לפחות מבחינת השעות, להפסיק לשעוט בין אזורי זמן במהירויות שבקור שי מתקבלות על הדעת. אם אתה חייב לנדוד, עדיף שתעשה זאת לאט, בקצב היחיד שהיה זמין לאבות אבותינו (כמעט באופן מילולי). הקצב היחיד שאותו האבולוציה הספיקה להכיר.

לגוף שלך מתי להתעייף ולהתכווץ לשינה ומתי לשנס מותניים ולהתעורר. גם בבוקר נטול שעות וחלונות השעות המופלא הזה מסוגל לשמור על מחזור קבוע של בערך 24 שעות, אבל מלת המפתח היא "בערך". למעשה, מדענים קוראים למחזור הזה "צירקאדי", שבתרגום חופשי מלטינית הוראתו היא "יומי בערך". ואצל האדם הממוצע הבערך הזה קצת יותר ארוך מ-24 שעות. וזה כשלעצמו אומר שקל יותר למתוח אותו לטובת נסיעה מערבה מאשר לכווץ אותו לטובת הכיוון ההפוך. את מה שחסר לשעות הפנימי בתחום הדיוק הוא

שאלות לבלדד השוחי: askbidad@calcalist.co.il

5

אוכל: כל מה שמתקפל

הטאקו, טורטייה מחיטה או תירס שמאכלסת מילויים שונים, היא מאבני היסוד של המטבח המקסיקני. מכיוון שהמטבח הזה יושב בול על האקלים הישראלי, אנציקלופדיית טאקו חדשה בשם Tacopedia היא כותר חובה על מדף הספרים המקומי: 100 מתכונים ויותר מ-250 צילומים, מפות ואיורים בעיצוב משגע. 16 דולר באמזון.

<http://bit.ly/TacoPedia>

מוזיקה: קולות שלובים

כבר מזמן לא יצא לשוק צעצוע מוזיקלי מסקרן כמו ה-Kaleidoloop. מדובר במין סאמפלר חכם וקומפקטי שמקליט צלילים באיכות גבוהה ומבצע בהם שורת מניפולציות לבחירה. הכיף האמיתי מתחיל כשמחברים כמה קליידולופים ומשחקים עם הלופים השונים בזמן אמת. 300 דולר.

<http://bit.ly/Kleidlp>

4

3

משחק: איי! וואי וואי

רמת האקשן במשחק היריות החדש Devastator היא פסיכית לחלוטין. לאורך 50 שלבים החללית שלכם תספוג גל אחרי גל של מתקפות מסיביות מ-12 סוגי אויבים. הגרפיקה מינימליסטית וקשוחה והמוזיקה מפממת אדרנלין להשלמת החוויה. לא לחלשים. 1.99 דולר לאיפון, בקרוב גם לאנדרואיד.

<http://bit.ly/Devestate>

